KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 11. juli 1984

om den nederlandske regerings planlagte støtte til opførelsen af et produktionsanlæg for tilsætningsstoffer til benzin i Rotterdam-Europoort-området

(Kun den nederlandske udgave er autentisk)

(84/499/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

efter i overensstemmelse med nævnte artikel at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger, under henvisning til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Ved artikel 6 i nederlandsk lov af 29. juni 1978 om fremme og styring af investeringerne (Wet Investeringsrekening (WIR)) (1), blev der indført en »supplerende præmie for store projekter«. Denne støtte kan ydes til investeringsprojekter på over 30 mio hfl. og kan afhængigt af antallet af nyoprettede arbejdspladser andrage op til 4 % af investeringsbeløbet;

da Kommissionen som led i proceduren i traktatens artikel 93, stk. 3, undersøgte ovennævnte lov, der endnu kun forelå som forslag, påpegede den, at den »supplerende præmie for store projekter« måtte betragtes som en generel støtteordning, da den ikke indeholdt sektorbestemte eller regionale målsætninger. Da denne ordning kunne anvendes på samtlige investeringer og ikke var specificeret med hensyn til virksomheder, regioner eller sektorer, kunne den ikke omfattes af undtagelsesbestemmelserne i traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) og c). Da der ikke forelå en sådan specifikation, kunne Kommissionen ikke vurdere, hvilke virkninger den pågældende ordning ville få for samhandelen mellem medlemsstaterne og for konkurrencen, og den kunne derfor ikke fastslå, om ordningen var forenelig med fællesmarkedet;

Kommissionen godkender normalt denne form for generel støtteordning, såfremt en af følgende to betingelser er opfyldt, nemlig at den pågældende medlemsstat enten anmelder en plan for anvendelsen af ordningen på regioner eller sektorer, eller, såfremt dette ikke synes muligt, anmelder de væsentlige konkrete tilfælde, hvis ordningen anvendes;

i overensstemmelse hermed anmodede Kommissionen om, at den på forhånd og i god tid, som fastsat i traktatens artikel 93, stk. 3, blev underrettet om konkrete tilfælde, hvor der skulle ydes »supplerende præmie for store projekter«, i betragtning af de pågældende investeringers størrelse;

under drøftelser med de nederlandske myndigheder anførte Kommissionen, at den ville vurdere de enkelte tilfælde særskilt på grundlag af principperne i traktatens artikel 92 ff. eller de principper, der er fremgået af administrationen af disse bestemmelser. Den nederlandske regering kunne ikke af Kommissionens anmodning om regelmæssig forhåndsanmeldelse drage den konklusion, at Kommissionen havde indtaget en positiv holdning med hensyn til den omhandlede støtteordning;

den nederlandske regering efterkom Kommissionens anmodning og indføjede ovennævnte anmeldelsesprocedure i artikel 6, stk. 7, og i artikel 7, stk. 3, i kapitel V i den nederlandske lov af 29. juni 1978;

II

i overensstemmelse med denne procedure gav den nederlandske regering ved telex af 25. august 1983 Kommissionen meddelelse om, at den påtænkte at yde støtte i form af »supplerende præmie for store projekter« til en investering, der skulle foretages af en virksomhed i Rotterdam-Europoort-området;

den påtænkte støtte skulle gøre det muligt for den pågældende virksomhed at opføre et rensningsanlæg for tert-butylalkohol, i det følgende benævnt TBA, der anvendes som tilsætningsstof i automobilbrændstoffer, gasoline grade TBA, i det følgende benævnt GTBA, samt at lette transporten af råmaterialer. Det nye produktionsanlæg for GTBA vil få en kapacitet på 400 000 tons årligt. 41 % af produktionen skal afsættes på det nederlandske marked, medens 56 % skal eksporterer til Fællesskabets øvrige medlemsstater. Virksomhedens produktionskapacitet inden for de øvrige aktivitetsområder (propylenoxid og isobutylen) vil være uændret; 90 % af disse produkter afsættes på det nederlandske marked;

(1) Staatsblad 1978, nr. 368.

i Fællesskabet er der vedtaget eller ved at blive vedtaget foranstaltninger til nedsættelse af blyindholdet i automobilbenzin. Disse foranstaltninger gør det nødvendigt at producere ikke-metalliske antibankningsmidler for at bevare benzinens kvalitet. TBA er et sådant middel. Ifølge de nederlandske myndigheder vil markedet for substitutionsvarer for bly i de kommende år kunne nå op på fem mio tons årligt, hvilket er langt mere end de europæiske producenters nuværende kapacitet;

virksomheden påtænker desuden at anlægge en gasledning for at sikre sin forsyning med LPG;

de samlede investeringer vil således andrage 180 mio hfl., heraf ca. 10 mio hfl. tilgasledningen;

den »supplerende præmie for store projekter«, der ydes i det foreliggende tilfælde, udgør 0,75 % af investeringsbeløbet, dvs. 1,35 hfl. Der ydes ikke andre former for støtte til disse projekter;

disse investeringer vil medføre, at der oprettes yderligere 55 arbejdspladser for faglært arbejdskraft;

på grundlag af en første gennemgang mente Kommissionen, at den påtænkte støtte ville kunne medføre konkurrencefordrejninger i strid med den fælles interesse, fordi en række virkomheder inden for den pågældende sektor allerede arbejdede med projekter med det formål at vinde fodfæste på det voksende marked for ikke-forurenende tilsætningsstoffer til benzin. I henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, gav Kommissionen derfor den nederlandske regering en frist til at fremsætte sine bemærkninger. Den nederlandske regering understregede i sit svar, at anlæggelsen af den gasledning, der skulle forsyne anlæggene i Rotterdam-Europoort-området, var af stor miljømæssig betydning;

som led i proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, understregede tre medlemsstaters regeringer bl.a., at støtte til et projekt, hvis rentabilitet på grund af markedssituationen under alle omstændigheder synes at være sikret, vil kunne medføre konkurrencefordrejninger, når andre europæiske virksomheder påtænker at gennemføre lignende investeringer uden støtte. Disse regeringer tager derfor afstand fra den støtte, som den nederlandske regering påtænker at yde;

IV

den nederlandske regerings støtte vil kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordreje eller true med at fordreje konkurrencen som omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 1, ved at begunstige den pågældende virksomhed eller dens produktion;

i henhold til traktatens artikel 92, stk. 1, er de støtteforanstaltninger som svarer til de deri fastsatte kriterier, principielt uforenelige med fællesmarkedet. I de i traktatens artikel 92, stk. 3, fastsatte undtagelser fra samme bestemmelse opstilles en række mål, der skal forfølges i Fællesskabet interesse og ikke blot i støttemodtagerens interesse. Disse undtagelser skal fortolkes snævert i forbindelse med undersøgelser af regionale eller sektorbestemte støtteordninger eller i forbindelse med enkelttilfælde af anvendelse af generelle støtteordninger, og navnlig kan der kun indrømmes undtagelse, når Kommissionen kan fastslå, at de begunstigede virksomheder ikke uden en sådan støtte ville blive foranlediget af markedsforholdene alene til at træffe dispositioner, der kan bidrage til virkeliggørelsen af et af de i undtagelserne omhandlede mål;

indrømmes der sådanne undtagelser for støtte uden at en sådan modydelse kan fastslås, er det ensbetydende med at give samtykke til begrænsning i samhandelen mellem medlemsstaterne og til fordrejning af konkurrencen, uden at dette på nogen måde er begrundet i hensynet til Fællesskabets interesse, og derigennem indrømme visse medlemsstater uberettigede fordele;

når Kommissionen på grundlag af ovennævnte principper undersøger enkelttilfælde af anvendelsen af generelle støtteordninger skal den sikre sig, at der fra den støttemodtagende virksomheds side foreligger en modydelse, der gør støtten berettiget, således at forstå, at støtten er nødvendig for at fremme virkeliggørelsen af et af de i traktatens artikel 92, stk. 3, omhandlede mål. Hvis dette ikke kan påvises, og såfremt den påtænkte investering gennemføres under alle omstændigheder, er det klart, at støtten ikke bidrager til virkeliggørelsen af de i undtagelserne omhandlede mål, men blot tjener til forbedring af den pågældende virksomheds finansielle situation;

I i foreliggende tilfælde kan det ikke påvises, at der

foreligger en sådan modydelse fra den støttemodtagende virksomheds side;

den nederlandske regering har ikke kunnet bevise, og Kommissionen har ikke kunnet fastslå, at den påtænkte støtte opfylder betingelserne for at kunne omfattes af en af undtagelserne i traktatens artikel 92, stk. 3;

hvad angår undtagelsesbestemmelserne i traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) og c), vedrørende støtte til fremme af udviklingen i visse områder, kan det fastslås, at levestandarden ikke er »usædvanlig lav« og at der ikke hersker en »alvorlig underbeskæftigelse« i Rotterdam-området i den i undtagelsesbestemmelsen i litra a) omhandlede betydning. Hvad angår undtagelsen i litra c) kan der ikke ydes regionalstøtte i Rotterdam-området;

med hensyn til undtagelsesbestemmelserne i traktatens artikel 92, stk. 3, litra b), vil investeringer af denne art under alle omstændigheder blive foranlediget af markedsforholdene. Uligevægten mellem den voksende efterspørgsel efter produkter som GTBA og den endnu begrænsede kapacitet i Vesteuropa sikrer, at sådanne investeringer bliver rentable, uden at det er nødvendigt at yde støtte. Desuden er der intet ved den omhandlede investering, som tyder på, at der er tale om et projekt af »fælleseuropæisk interesse«, eller at den vil afhjælpe en »alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi«, hvilket ville berettige til, at der i der i henhold til traktatens artikel 92, stk. 3, litra b), blev indrømmet en undtagelse fra støtteforbudet i artikel 92 stk. 1. Hvad angår gasledningen Vlissingen-Rotterdam, fremgår det ikke af den nederlandske regerings oplysninger, hvorvidt de råmaterialer, der transporteres via denne, skal forsyne det nye TBA-anlæg og ikke virksomhedens øvrige anlæg. Det fremgår ikke af disse oplysninger eller, så vidt det er Kommissionen bekendt, at de øvrige EF-producenters erfaringer, at transport via gasledning skulle frembyde en afgørende fordel ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt. Under alle omstændigheder har anlæggelsen af denne gasledning, der kun udgør 5,5 % af de samlede investeringer, først og fremmest til formål at sikre virksomheden billigere forsyninger og må derfor betragtes som en rentabel investering for denne virksomhed;

med hensyn til de i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), omhandlede undtagelser for »støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse« viser en undersøgelse af den pågældende sektor, som anført ovenfør, at rentabiliteten vil være tilstrækkelig til at sikre udviklingen af erhvervsgrenene uden støtte. Flere virksomheder i Fællesskabet påtænker at foretage lignende investeringer. Såfremt der ydes støtte til en af disse virksomheder, vil det derfor ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, især fordi størstedelen af produktionen skal eksporteres til de øvrige medlemsstater, og den nederlandske industri indtager i forvejen en særlig stærk stilling inden for denne sektor;

med hensyn til de i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), omhandlede undtagelser for »støtte til fremme af udviklingen af visse økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på den måde, der strider mod den fælles interesse« påpegede Kommissionen i forbindelse med sin stillingtagen til WIR, at Nederlandene var en del af Fællesskabets centrale regioner, dvs. de regioner, der ikke står over for de alvorligste sociale og økonomiske problemer på fællesskabsplan, samtidig med at der dog her er overhængende fare for en optrapning af støtten, ligesom støtten i disse regioner i højere grad end andre steder vil kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. De foreliggende oplysninger om den socio-økonomiske situation i Nederlandene peger ikke i retning af, at der er tale om en alvorlig forstyrrelse i landets økonomi i traktatens forstand. Når den »supplerende præmie for store projekter« ydes i konkrete tilfælde, har den ikke til formål at afhjælpe en sådan situation. Såfremt der indtages en anden holdning, vil Nederlandene under de nuværende forhold, der er præget af lav vækst og stor arbejdsløshed i Fællesskabet som helhed, kunne drage fordel af investeringer, der ellers ville blive foretaget i medlemsstater, hvor situationen er mindre gunstig. Den seneste økonomiske og sociale udvikling i Fællesskabet gør det berettiget at opretholde dette synspunkt med hensyn til såvel selve støtteordningen som konkrete tilfælde, hvor den måtte blive anvendt;

støtteprojektet opfylder derfor ikke de nødvendige betingelser for, at der kan indrømmes en af de i traktatens artikel 92, stk. 3, omhandlede undtagelser —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Nederlandene må ikke gennemføre det projekt, som udenrigsministeren anmeldte til Kommissionen den 25. august 1983, vedrørende ydelse af den »supplerende præmie for store projekter« til investeringer, der skal foretages af en nederlandsk kemisk virksomhed i Rotterdam-Europoort-området.

Artikel 2

Nederlandene underretter inden to måneder fra meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, som det har truffet for at efterkomme den.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til kongeriget Nederlandene.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 1984.

På Kommissionens vegne

Frans ANDRIESSEN

Medlem af Kommissionen